

ÉLMUNKÁSOK A MALOMBAN

Hosszu kocsisor áll az alsó-város Faludi malom előtt. Csikorog a hű a kerekek alatt, ahogy a várakozó kocsi közül egy-egy előrerúkkol. A pokróccal, székkel vastagon takart tovaútnak ezüstös szakállá képződött a jégérfagyott tehellet. Valóságos kis jéltől pöf-fentenek ki prűszköléskor. Gubába, bekecsbe öltözött gazdák veldám táncot toporognak ki a keményrefagyott havon. Minőség: entli, szegvári, vásárhegyi, deszki, kábeki, szőregi, szentivánt, magyarcsanádi gazdák ezek, akik most, az új szegedi hid megnyitása után szegedre, a Faludi malomba hozták értéknivalójukat.

A mindig árva-nyíva álló ajtón a malomba látni. Teletől-talpig lisztes munkások forgolódnak az előtérben és veszik át a buzát, rozst és egyetlen lendülettel döccentik oda a liszttel puposra tömött zsákokat a mérlegre: — No, lehet rétest sütni karácsonyra.

A malomban, lent a földszinten, az emeleten kellemesen duruzsolnak a gépek. A szegedkörnyéki rozst és a tiszántúli buza végigfut a gépeken, a hengerszékeken és különböző berendezéseken, csöveken keresztül vaskító fehérségű lisztként ömlik az elkészített zsákokba. Nagy, pompásan ketyegő gépezetnek, óráknak hat az egész malom.

Pedig a gépész, a felszerelés a háborús rablógazdálkodás alatt ugyszólván tönkrementek, elkoptak. A malom munkásainak, elsősorban Gálosi József főmolnárnak, Csiszár János almolnárnak és Bozóki János gépésznek érdeme, hogy a malom ma, alig néhány évvel a háboru befejezési óta már megfelelően üzemképes.

Gálosi alig két évvel ezelőtt került a vállalathoz. Azóta a malom minden zegében, zugában újítások, ésszerűsítések jelzik munkáját. Nehéz volna felsorolni, hogy mit javítottak, újítottak ebben a malomban két év óta.

Gálosi elervarva, Csiszár pedig végrehajtotta. Amolyan furó-faragó, barkácsoló ember a nyurga Csiszár elvtárs — ezermesterforma — ahogy ő maga nevetve mondja. A malom asztalosműhelyében elkészítette a szükséges faalkatrészeket, szerkezeteket és együttesen beépítették a helyére.

Gálosi és Csiszár munkája nyomán javult az őrlés liszt minősége, csökkent az előállítás költsége, a malom rezsije. Azonkívül pedig sokkal biztonságosabbá vált a munka a malomban dolgozó munkások számára. Körülbelül hatvanezer forint az, amit pénzben ki lehet

Keztyű, har snya, lehérmű HOFLE-
től, Klauzál-tér 3.

CSENGŐDI
hitűnő
BOR
kizárólag a termelőnél kapható
Hemeskadár és rizling
4.80 forint
Szentháromság-utca 13.

Miért kap ezüstcsillagot Gálosi, Csiszár és Bozóki Faludiéknál

fejezni az újítások, ésszerűsítések értékéből.

Bozóki, a gépész a kazánon vezetett be újítást. A kazánban eddig csakis elsőrendű tatali szenet lehetett használni. Bozóki felemelte a rostélyt, a tüzetet közelebb vitte a tartályhoz. Ezzel az eljárással naponta 12 métermázsa szenet takarítanak meg, ami évente tizezer forintot jelent.

Gálosi, Csiszár és Bozóki ésszerűsítéseit, újításait a Tervhivatal már kiértékelte. Az első kettő nyolcszáznyolcszáz forintot, Bozóki pedig ezer forintot kapott.

Az újítások mellett olyan jó munkát végeztek, hogy az élelmezésiek szegedi szakszervezeli csoportja mindhármukat — mint az első ilyen szegedi malomipari dolgozókat — élmunkásjelvényre terjesztette fel.

A szakszervezet elhatárolódással fogadták a malom többi munkásai is. Örülnek, hogy a közülük valót most megbecsülik. Az egyik tömzsi molnárlegény mosolyogva kapja öre a zsákot és teszi a malom ajtajába.

— *Ugy nézzék, az őrlője, nemsokára élmunkás lesz!*...

Bölcsészek a kendergyárban

A MEFESZ szegedi bölcsész kulturgárdája az elmúlt napokban felkereste a szegedi Kenderfontógyár dolgozó ifjúságát. Jelentős eredmény ez a munkás és értelmiségi fiatalok baráti kapcsolatainak kiépítése terén. Az est műsorát a bölcsészek újonnan megalakult kulturgárdája szolgáltatta, a Margit-utcai polgári leányiskola Uttörő csapatának közreműködésével. Tulajdonképpen célfunk azonban az ismerkedés volt. Be kell vallani, hogy kicsit elfogódottan léptünk be a gyár barátságos, modern kultúrtermébe, de a meleg tekintetek, a sugárzó arcok egyszerre meghitt, barátságos légkört teremtettek. Megtaláltuk egymást, megfogtuk egymás kezét — és ez nem is volt nehéz!

Vorisek Vera kedves és közvetlen bevezetője után, — melyben kulturgárdánk céljait ismertetle — Domokos György szavalta el Kassák Lajos Meszteremberek című versét. A mély átéléssel és telt, nemes hanggal előadott vers nagy hatást keltett. Az uttörő csapat következett ezután népi táncokkal. Először a kisebbek, majd később a nagyobbak hatalmas sikert arattak. Közben arra gondoltunk, hogy ezek a boldog, sugárzó arcu gyermekek megismerik az új, egészséges, minden polgári csökevénytől mentes kultúrát.

Az egyetem bölcsész színját-

zó csoportja két számmal szerepelt. Bánk-bán Tiborcz jelenete és Makarenkó Új ember kovácsának szinpadí változatából két jelenet került bemutatásra. Az elsőben ki kell emelnünk Kakuzsi Imre drámai hatása Tiborcz alakítását, a Makarenkó darabban pedig az egész együttest dicsőret illeti a szép és reális élményt nyújtó előadásért. Ez a két jelenet különben két különösen égető problémát vizsgál meg: hogyan alakítja át Makarenkó a züllésnek indult, elhagyott fiatalokat a társadalom hasznos, építő-tagjaivá, azáltal, hogy ráébreszti őket társadalmi helyzetükre és kötelességeikre. A második jelenetben pedig — a Szovjetunióban ma már megoldott — kulák-kérdés került szónyegre.

Az Uttörő csapat egy kis tagja állt fel ezután és olyan tapraesetten és frappánsan szólt hozzá a kérdésekhez, hogy általános lelkesedést váltott ki.

A műsori ezenkívül zene, énekszámok, szavaltat és szavalkórusok feltek változatossá, hangulatossá. Az előadást tánc követte, mely még szorosabbá kövacsolta ezt az új ismeretségünket.

Epülnek a hidak. Szilárd, öntudatos tekintetű, munkáskezü fiatalok dolgoznak együtt a kéz a kézben menetelnék a jövő, a szocializmus felé.

Liszkai Tamás, a MEFESZ Bölcsész-kör tagja.

MOLIÉRET JÁTSZIK a szőregi EPOSZ

A szőregi Tóth-vendéglő

nagytermél zsufolóság megtöltötték a falusiak. Néhány bányászok gyermek még a szék-sorok elé is odamerészkedett és kíváncsian leskelődött fel az egyszerű szinpadra, amelynek függőnye mögött nagy dolog készült. Valamikor régi rossz operettek bárgyuságai, a glóccses setejkultúra termékeit kaphatták innen, de most új szellemű fiatalok, igazi kultúrával igyekeznek nevelni, szórakoztatni Szőreg dolgozóit. Az EPOSZ fiataljai Moliéret tanultak és nemsokára megelevenednek játékkukban a nagy francia drámaíró egyik legkitűnőbb darabjának, a »Fősvény«-nek figurái.

Most szétnyiták a függőny

és Katapos János elvtárs, az EPOSZ titkára áll ki a közön-

ség elé. »Molière Harpagonján keresztül a mai Harpagonokra: a kulákokra, nagygazdáokra, nagytőkésekre, spekulánsokra gondoljunk, — mondja. — Ez a szinműelőadás egyben erőpróba is akar lenni. Be szeretnénk bizonyítani, hogy a dolgozó paraszt- és munkásifaladság érdeklődik az igazi művészetek iránt.«

Ahátatos csendben kezdődik

meg az előadás, de percről percre derűsebbek, vidámabbak lesznek az arcok, felszattan a nevelés és a taps, amint Molière pompás szatirikus vigjátékának atakjal életre kelnek. A főszerepet Farkas András villanyszerelő-fiu játssza nagy sikerrel, de hasonló sikere van Csiszár Ferenc földművelő-génynek is. Kiszét Vilmos, Lalahos Klára, Pópity Margit, Tasnádi Mária jólén emelkedik

Horváth Mihály öröksége

A mai magyar katolikus egyház kétfele örökséget mondhat magának. Az egyik örökség a haladó katolikusoké, mint Mészáros Lőrincé, Pázmányé, Horváth Mihályé, Kálmány Lajosé, de a másik, a szomorubb örökség a Budai Nagy Antal karóba huzató Lépés Györgyé, Hám Jánosé és a többi Habsburg-hű főpapé.

Száz esztendővel ezelőtt a maihoz hasonlóan a magyar katolikusok előtt volt a választás útja, rajtuk állt, hogy melyik örökséget választják. Az egyik út a szabadság útja volt, a másik a Habsburg-dinasztia hűség, az elnyomó zsarnokság útja, amely ellen a legjobb magyar szabadságharcosok száz-ezrei küzdöttek.

Emlékezzünk csak vissza! 1849 januárjában Windischgrätz elfoglalta Budát és akkor Hám János, az akkori hercegprímás fényes papi segédlettel sietett köszöntésére, sőt január 20-án még külön pász-toulevelet is bocsátott ki és ebben felszólította a papságot, hogy vallásos kötelességük a Habsburg, osztrák csapatokat támogatni és mindenben gátolni — amint ő nevezte — a »partátlókra, vagyis a 48-as szabadságharó hősi honvédeit. Hám hercegprímás Kossuthot egyszerűen lázadónak, zsarnoknak nevezte és a reakció régi módszere szerint aróatlanul azzal rágalmazta meg, hogy király akar lenni.

Csattanós ellenbizonyíték volt azután erre, amikor áprilisban a debreceni országgyűlésen Kossuthék kimondták a trónfosztást és vele kiküldötték a köztársaságot. Az ekkor kibocsátott és az amerikai függetlenségi nyilatkozat, valamint a francia emberi jogok deklarációja mellett méltán világhírűvé vált magyar függetlenségi nyilatkozat aláírói között Kossuth és Szacsval Imre nevével együtt ott láthatjuk ekkor Horváth Mihály csanádi püspököt is. A másik utat, a haladás útját merre választani Horváth Mihály, mert tudta, hogyha becsületes főpap, akkor csak a nép mellett lehet a helye.

Hám Jánosék azonban nem kövezték a példamutatást. A hercegprímás ismét körlevelet adott ki, amelyben elítélte a magyar szabadságot kimondó nyilatkozatot, vele a trónfosztást is és hazaárulónak becsürelte a szabadság hőseit. Horváth püspök ezután is becsülete, lelkiismerete számára hallgatott és ellennyilatkozatot tett. Ebben Hám Jánost és kilikjét, a vele egy követ fújó feudális, dinasztikus püspököket a magyar nép ellen-ségeinek bélyegelte és a szabadság elárulóinak. Horváth Mi-

hály a Szemere-kormányban, Kossuth kormányzóelnöksége idején elvállalta a vallás- és közoktatásügyi tárcát, de a szabadságharó bukása után átirában kellett emigrációba vonulnia. Távollétében itthon jelképesen felakasztotta a szabadságharó követő elnyomó rend-szer.

Emigrációján megírta három vaskos kötetben a magyar függetlenségi harc történetét. Ugyanazok ő volt az első, aki megírta a magyar ipar és kereskedelem történetét, igen jellemzően reális, gazdasági gondolkodására. Élete végén jött csak baba, de püspökségét nem kaphatta vissza az akkori uraktól. Tudományos munkásságának élt és a többi között megírta Williams Roger-ről szóló monográfiáját. Ebben világosan kimutatta, hogy »sokan isteni jogaim ürügve alatt« haladás-ellenes, feudális hagyományokat védelmeznek.

Horváth Mihály csanádi püspök élete és munkássága intően példamutató minden magyar főpap számára. De különösen figyelmeztető a mai csanádi püspök: Hamvas Endre számára. Választania kell végre, hogy nagy elődje példáját követi-e vagy az osztrák népelnyomók szolgálatába szegődött Hám Jánost tartja követéare méltónak. Mindszenty, a mai esztergomi érsek-prímás ugyanazt a hazaáruló szerepet tölti be ma, amikor nem ismeri el a köztársaságot, igazat a föld-reform, az államosítás és a többi demokratikus vívmányaink ellen, mint száz évvel ezelőtől kollégája: Hám János. Száz évvel ezelőtt azonban a csanádi püspök megtagadta az engedelmességet olyan főpaprak, aki nem a dolgozó nép, a köztársaság áldozatos híve. A mai csanádi püspöknek is végre választania kell, hogy Hám és Mindszenty vagy Horváth Mihály útját járja-e! A halogatás, a tévovázás ideje lejárt. Amint a közelmúlt egyre sürűbb küldöttségjárásai és tömeguntetésai mutatják, a haladó katolikusok is határozott feleletet várnak, mert bizni szeretnének szegedi főpapjukban. I. Z.

Karácsonyi vásár

KARÁCSONYFADISZTEREK. emlékkönyvek, ifjúsági és szépirodalmi könyvek. Munkásszövetkezet könyvesbolt (volt Szikra), Kárász-utca 5.
LEGALKALMASABB karácsonyi ajándék a paplan Nemes paplanostól, Kelemen-utca és Oroszlán-utca sarkán.
TISZTAGYAPJU öltöny-, kabátiszövetek és béléseink Szánthó és Megyerinél, Kárász-u. 13.
OLCSÓ karácsonyi vásári Italok, cukorkák, csokoládék, szaloncukrok Kurucz Teetvéreknél, Kárász-utca 9.
TÖBB éven át lesz karácsonyfája, ha tövesen (földalddával) veszi. Ujszeged, Bérkert-utca 40/42. szám.
ÉRTEKES karácsonyi ajándéktárgyak legolcsóbban; beváltás, csere Mülhoffer ékszerésznél, Széchenyi-tér 9.
MEGERKEZTEREK a legújabb típusú olcsó rádiók, Deutsch Albert villamosság, Kárász-utca 7.
LEPJE meg hozzáértőjét karácsonyra Vasvárytól művészfényképezés. Vasváry József, Kigyó-utca 2.
GYERMEKREKPAROK, alkalmi vételek is. Dery, Dr. Kiss M. utca 8.
MEGERKEZTEREK az új népszuperrádiók, 12 havi részletre beszerezhetők. Az összes 1949-es gyártmányú újgyári rádiók megérkeztek. Kelemen Márton, Kelemen-utca 11.

KARÁCSONYRA
SZALONCUKOR, FÜGGELEK,
CSOKOLÁDEARU
KOVACS-16,
Tisza Lajos-körút 48.